

SYLABUS – OPIS ZAJĘĆ/PRZEDMIOTU

I. Informacje ogólne

1. Nazwa zajęć/przedmiotu: **Kraje Europy Wschodniej – specyfika regionu**
2. Kod zajęć/przedmiotu: 18-KEWSR-36Wsch2
3. Rodzaj zajęć/przedmiotu: **obowiązkowy**
4. Kierunek studiów: **wschodoznawstwo**
5. Poziom studiów: I stopień
6. Profil studiów: ogólnoakademicki
7. Rok studiów: III
8. Rodzaje zajęć i liczba godzin : **konwersatorium 30**
9. Liczba punktów ECTS: 2
10. Imię, nazwisko, tytuł / stopień naukowy, adres e-mail prowadzącego zajęcia:
Grzegorz Skrukwa, prof. UAM dr hab., skrukwa@amu.edu.pl
11. Język wykładowy: **polski**
12. Zajęcia / przedmiot prowadzone zdalnie (e-learning): w roku akademickim 2020/2021 przedmiot może być prowadzony zdalnie, zgodnie z decyzjami władz UAM w związku z sytuacją pandemiczną

II. Informacje szczegółowe

1. Cele zajęć/przedmiotu: Wskazanie specyfiki i znaczenia Europy Wschodniej na tle całego obszaru postradzieckiego i współczesnego świata oraz dla Polski. Zainspirowanie do pogłębienia zainteresowań Ukrainą, Białorusią i Mołdawią.
2. Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych (jeśli obowiązują): ogólna wiedza humanistyczna
2. Efekty uczenia się (EU) dla zajęć i odniesienie do efektów uczenia się (EK) dla kierunku studiów:

Symbol EU dla zajęć/przedmiotu	Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia EU student/ka:	Symbole EK dla kierunku studiów
KEuWSR_01	Zna i rozumie historyczne uwarunkowania specyfiki Ukrainy, Białorusi i Mołdawii na tle historii całego obszaru postradzieckiego, Europy i świata	K_W01
KEuWSR_02	zna i rozumie specyfikę cywilizacyjną Ukrainy, Białorusi i Mołdawii w kontekście rozpadu ZSRR, integracji europejskiej i globalizacji	K_W06
KEuWSR_03	Potrafi wziąć udział w zbiorowej dyskusji na temat Europy Wschodniej, moderować ją i podsumowywać	K_U03, K_U07
KEuWSR_04	Orientuje się w podstawowej literaturze naukowej dotyczącej Ukrainy, Białorusi i Mołdawii. Zna główne czasopisma naukowe i opiniotwórcze tytuły publicystyczne najważniejsze ośrodki analityczne zajmujące się tymi państwami	K_K02
KEuWSR_05	Jest gotów do odpowiedzialnego i etycznego pełnienia ról zawodowych na płaszczyźnie kontaktów Polski z Ukrainą, Białorusią i Mołdawią, oraz ich obywatelami	K_K06

4. Treści programowe zapewniające uzyskanie efektów uczenia się (EU) z odniesieniem do odpowiednich efektów uczenia się (EU) dla zajęć/przedmiotu

Treści programowe dla zajęć/przedmiotu:	Symbol EU dla zajęć/przedmiotu
Co o Europie Wschodniej mówią flagi, herby, hymny i mapy? Zarys geografii politycznej Europy Wschodniej: państwa (Ukraina, Białoruś, Mołdawia), terytoria autonomiczne (ARK, Gagauzja), państwa nieuznane i nielegalne twory pseudopaństwowe (PMR, DNR, ŁNR). Symbolika państw subregionu: flagi, herby, hymny, banknoty.	KEuWSR_01, 02, 03, 04, 05
Co o Europie Wschodniej mówi kultura popularna? Współczesna kultura Europy Wschodniej – od Czerwonej Ruty do Alyony Alyony, od O-Zone do Zdob si Zdub, od NRM do Rockerjocker. Konteksty kultury popularnej w regionie: antynomia postradzieckość – okcydentalizm, antynomia	KEuWSR_01, 02, 03, 04, 05

odwołania do etniczności/folkloru – brak odwołań. Polityczne zaangażowanie wykonawców – rola autorytetów. Dyskusja, praca w grupach.	
Polska wobec Europy Wschodniej, Europa Wschodnia o Polsce - wielogłos o Kresach i historia lokalna, czyli co o Europie Wschodniej mówi rock-opera? Pokaz zapisu rock-opery Narodny Albom – opus magnum białoruskiej kultury niezależnej, ukazującego historię pogranicznego miasteczka Raków w XX wieku i będącego polemiką z radziecką narracją historyczną oraz z polskimi mitami kresowymi. Dyskusja.	KEuWSR_01, 02, 03, 04, 05
Europa Wschodnia nie tylko słowiańska czyli co o Europie Wschodniej mówi Adam Mickiewicz i Adam Balcer Krym, Południe Ukrainy i Mołdawia jako miejsce spotkania cywilizacji Europy Wschodniej, Zachodniej, Śródziemnomorza i Wielkiego Stepu. Dyskurs poetycki i dyskurs naukowy. Dyskusja.	KEuWSR_01, 02, 03, 04, 05
Między oligarchią, autorytaryzmem i demokracją czyli co o Europie Wschodniej mówi film dokumentalny cz. 1 Pokaz filmu dokumentalnego „Bitwa o Dnipro” cz. 1 (Ukraina 2015) – „Rewolucja Godności” w 2014 roku w mieście Dniepropopietrowsk (Dnipro). Dyskusja.	KEuWSR_01, 02, 03, 04, 05
Europa Wschodnia w obliczu wojen hybrydowych czyli co o Europie czyli co o Europie Wschodniej mówi film dokumentalny cz. 1 Pokaz filmu dokumentalnego „Bitwa o Dnipro” cz. 2 (Ukraina 2015) – obrona Dniepropietrowska przez ukraińskie wojsko, ochotników i wolontariuszy, budowanie społeczeństwa obywatelskiego. Dyskusja.	KEuWSR_01, 02, 03, 04, 05
Gdzie się kończy i zaczyna Europa Wschodnia? granice regionu w różnych ujęciach i paradygmatach. Miejsce Ukrainy, Białorusi i Mołdawii w różnych podziałach geograficznych Europy. Dyskusja.	KEuWSR_01, 02, 03, 04, 05

5. Zalecana literatura:

Całus Kamil, *Państwo niedokończone. 25 lat mołdawskiej niepodległości*, Warszawa 2016. Prace OSW nr 59

Olszański Tadeusz Andrzej, *Trud niepodległości. Ukraina na przełomie tysiącleci*, Kraków 2003

Olszański Tadeusz Andrzej *Ćwierćwiecze niepodległej Ukrainy. Wymiary transformacji*, Warszawa 2017, Prace OSW nr 64

Rewolucja w imię godności. Ukraiński Euromajdan 2013-2014, red. G. Skrukwa, M. Studenna-Skrucka, Toruń 2015

Sokołowski Igor, *Białoruś dla początkujących*, [Warszawa] 2014

Ukraina: czas przemian po rewolucji godności, red. A. Furier, Poznań 2017

B) Uzupełniająca:

„Nowa Europa Wschodnia” 2008-2021

Balcer Adam, *Turcja, Wielki Step i Europa Środkowa*, Kraków 2019

Całus Kamil, *Mołdawia. Państwo niekonieczne*, Wołowiec 2020

Hnatiuk Ola, *Pożegnanie z imperium. Ukraińskie dyskusje o tożsamości*, Lublin 2003

Kolbuszewski Jacek, *Kresy*, Wrocław 2002

Kwiatkowska-Moskalewicz Katarzyna, *Zabić smoka. Ukraińskie rewolucje*, Wołowiec 2016

Mickiewicz Adam, *Sonet y Krymskie*

Moldova: In Search of Its Own Place in Europe, ed. N. Cwicinskaja, P. Oleksy, Bydgoszcz 2013

Oleksy Piotr, *Naddniestrze. Terror tożsamości*, Wołowiec 2018

Obraz współczesnej Ukrainy w mediach w Polsce, red. Iwona Hofman, Justyna Maguś, Lublin 2014

Ojczyzna dobrej jakości. Reportaże z Białorusi, red. Małgorzata Nocuń, Wołowiec 2020

Parafianowicz Zbigniew, Potocki Michał, *Wilki żyją poza prawem. Jak Janukowycz przegrał Ukrainę*, Wołowiec 2015

Parafianowicz Zbigniew, Potocki Michał, *Kryształowy fortepian. Zdrady i zwycięstwa Petra Poroszenki*, Wołowiec 2016

Poczobut Andrzej, *System Białoruś*, Gliwice 2013

Skrukwa Grzegorz, *O Czarnomorską Ukrainę. Procesy narodotwórcze w regionie nadczarnomorskim w ukraińskiej perspektywie historycznej*, Poznań 2016

Skrukwa Grzegorz, *Nacja czy naród, ukraińska czy Ukrainy: w stronę rozstrzygnięć?* „Czas Kultury” 2/2019

Solak Janusz, *Mołdawia – republika na trzy pęknięcia. Historyczno-społeczny, militarny i geopolityczny wymiar „zamrożonego konfliktu” o Naddniestrze*, Toruń 2009

Studenna-Skrukwa Marta, *Ukraiński Donbas. Oblicza tożsamości regionalnej*, Poznań 2014

Szczerek Ziemowit, *Przyjdzie Mordor i nas zje, czyli tajna historia Słowian*, Kraków 2013

III. Informacje dodatkowe

1. Metody i formy prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych EU (proszę wskazać z proponowanych metod właściwe dla opisywanych zajęć lub/i zaproponować inne)

Metody i formy prowadzenia zajęć	X
Wykład z prezentacją multimedialną wybranych zagadnień	
Wykład konwersatoryjny	X
Wykład problemowy	
Dyskusja	X
Praca z tekstem	X
Metoda analizy przypadków	X
Uczenie problemowe (Problem-based learning)	
Gra dydaktyczna/symulacyjna	
Rozwiązywanie zadań (np.: obliczeniowych, artystycznych, praktycznych)	
Metoda ćwiczeniowa	
Metoda laboratoryjna	
Metoda badawcza (dociekania naukowego)	
Metoda warsztatowa	
Metoda projektu	
Pokaz i obserwacja	
Demonstracje dźwiękowe i/lub video	X
Metody aktywizujące (np.: „burza mózgów”, technika analizy SWOT, technika drzewka decyzyjnego, metoda „kuli śniegowej”, konstruowanie „map myśli”)	X
Praca w grupach	X
Inne (jakie?) -	
...	

2. Sposoby oceniania stopnia osiągnięcia EU (proszę wskazać z proponowanych sposobów właściwe dla danego EU lub/i zaproponować inne)

Sposoby oceniania	Symbole EU dla zajęć/przedmiotu							
	01	02	03	04	05			
Egzamin pisemny								
Egzamin ustny								
Egzamin z „otwartą książką”								
Kolokwium pisemne								
Kolokwium ustne								
Test								
Projekt								
Esej								
Raport								
Prezentacja multimedialna								
Egzamin praktyczny (obserwacja wykonawstwa)								
Portfolio								
Inne (jakie?) – obserwacja aktywności na zajęciach	X	X	X	X	X			
...								

3. Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Forma aktywności		Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny zajęć (wg planu studiów) z nauczycielem		15
Praca własna studenta*	Przygotowanie do zajęć	30
	Czytanie wskazanej literatury	15
	Przygotowanie pracy pisemnej, raportu, prezentacji, demonstracji, itp.	
	Przygotowanie projektu	
	Przygotowanie pracy semestralnej	
	Przygotowanie do egzaminu / zaliczenia	
	Inne (jakie?) -	
	...	
SUMA GODZIN		60
LICZBA PUNKTÓW ECTS DLA ZAJĘĆ/PRZEDMIOTU		2

* proszę wskazać z proponowanych przykładów pracy własnej studenta właściwe dla opisywanych zajęć lub/i zaproponować inne

4. Kryteria oceniania wg skali stosowanej w UAM:

bardzo dobry (bdb; 5,0): bardzo dobre rozumienie historycznej specyfiki oraz specyfiki przekazu medialnego i kulturowego dotyczącego Europy Wschodniej. Bardzo wysoka umiejętność prowadzenia dyskusji. Bardzo dobra znajomość literatury i innych źródeł informacji, pełna frekwencja na zajęciach (dopuszczalne 2 N)

dobry plus (db+, 4,5): dobre z wyróżnieniem rozumienie historycznej specyfiki oraz specyfiki przekazu medialnego i kulturowego dotyczącego Europy Wschodniej. Wysoka umiejętność prowadzenia dyskusji. Dobra z wyróżnieniem znajomość literatury i innych źródeł informacji, frekwencja na zajęciach.

dobry (db, 4,0): dobre rozumienie historycznej specyfiki oraz specyfiki przekazu medialnego i kulturowego dotyczącego Europy Wschodniej. Umiejętność prowadzenia dyskusji. Dobra znajomość literatury i innych źródeł informacji, frekwencja na zajęciach.

dostateczny plus (dst+, 3,5): rozumienie historycznej specyfiki oraz specyfiki przekazu medialnego i kulturowego dotyczącego Europy Wschodniej. Aktywny udział w dyskusji. Znajomość literatury i innych źródeł informacji, frekwencja na zajęciach

dostateczny (dst, 3,0): elementarne rozumienie historycznej specyfiki oraz specyfiki przekazu medialnego i kulturowego dotyczącego Europy Wschodniej. Udział w dyskusji. Elementarna znajomość literatury i innych źródeł informacji, frekwencja na zajęciach

niedostateczny (ndst, 2,0) nierozumienie historycznej specyfiki oraz specyfiki przekazu medialnego i kulturowego dotyczącego Europy Wschodniej. Brak udziału w dyskusji lub rażąco niespełnianie akademickich norm udziału w dyskusji. Nieznajomość literatury i innych źródeł informacji, znacząca nieobecność na zajęciach.